

Οἱ Δεσποτικές ἑορτές

Εἰσοδικό στό Δωδεκάορτο
καί τήν Ὁρθόδοξη Χριστολογία

Περιεχόμενα

Πρόλογος Ε' ἔκδοσης

Εἰσαγωγή

Α'

Τό Δωδεκάορτο

1. Ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου, ἡ Σύλληψη τοῦ Χριστοῦ

- α) Τί σημαίνει εὐαγγελισμός
- β) Ἡ θέωση τῆς Παναγίας
- γ) Θεοτόκος καί προπατορικό ἀμάρτημα
- δ) Ὑπακοή καί ἐλευθερία τῆς Θεοτόκου
- ε) Ἡ σύλληψη τοῦ Λόγου ἔγινε δημιουργικῶς
- στ) Ἡ θέωση τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως «ἅμα τῇ προσλήψει»
- ζ) Ἡ ὑπέρ φύση καί κατά φύση κυοφορία
- η) Ἡ σύλληψη ἀνήδονος, ἡ κυοφορία ἄκοπος καί ἡ γέννηση ἀνώδινος
- θ) Ἡ Θεοτόκος τύπος τοῦ μέλλοντος αἰῶνος
- ι) Προσωπική μέθεξη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ

2. Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ

- α) Ἱστορικό γεγονός καί μυστήριο
- β) Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ προφητεύθηκε στήν Παλαιά Διαθήκη
- γ) Ἡ προσκύνηση τῶν ποιμένων
- δ) Ὁ ὕμνος τῶν ἀγγέλων
- ε) Ἡ προσκύνηση τῶν μάγων
- στ) Ἡ ἀνακαίνιση τῆς κτίσεως
- ζ) Τά ὀνόματα Υἱός Θεοῦ καί Χριστός
- η) Οἱ δύο γεννήσεις τοῦ Χριστοῦ
- θ) Γιατί ἐνηθρώπησε ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καί ὄχι τά ἄλλα Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος
- ι) Σκοπός τῆς ἐνανθρωπήσεως, ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου
- ια) Ἐνανθρώπηση καί κένωση
- ιβ) Τά φυσικά καί ἀδιάβλητα πάθη στόν Χριστό
- ιγ) Οἱ δύο φύσεις στόν Χριστό ἐνεργοῦν «ἐν δύο φύσεσιν ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως»
- ιδ) Οἱ ὄροι σύνθετος φύσις καί σύνθετος ὑπόστασις
- ιε) Προσωπική μέθεξις τῆς ἐορτῆς τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ

3. Ἡ Περιτομή τοῦ Χριστοῦ

- α) Περιτομή καί ἀκροβυστία
- β) Τό βαθύτερο νόημα τῆς ἰουδαϊκῆς περιτομῆς
- γ) Ἡ περιτομή τοῦ Χριστοῦ
- δ) Γιατί περιτιμήθηκε ὁ Χριστός
- ε) Πῶς ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία ἀντιμετώπισε τήν περιτομή τῆς σαρκός
- στ) Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιά τήν περιτομή
- ζ) Ἡ δικαίωση καί τά ἔργα τοῦ νόμου
- η) Τό Βάπτισμα, περιτομή τῆς Καινῆς Διαθήκης

4. Ἡ Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ

- α) Ἡ ἐντολή τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γιά τόν καθαρισμό καί τήν τελετή τῆς ἀφιερώσεως
- β) Ὁ Χριστός καί ἡ Παναγία δέν εἶχαν ἀνάγκη καθαρμοῦ
- γ) Ὁ Χριστός εἶναι πρωτότοκος
- δ) Ὁ Χριστός ὡς νήπιο καί πρό αἰώνων Θεός
- ε) Ἡ προσφορά κατά τήν τελετή
- στ) Ὁ δίκαιος καί εὐλαβῆς Συμεών
- ζ) Ἡ Προφῆτις Ἄννα
- η) Γάμος καί παρθενία
- θ) Ὁ φλεγόμενος ἄνθρακας στήν ἀγκαλιά τοῦ Συμεών
- ι) «Νῦν ἀπολύεις»
- ια) Ὁ Χριστός, σημεῖον ἀντιλεγόμενον
- ιβ) Ἡ ρομφαία τῆς Παναγίας
- ιγ) Ἡ χριστιανική ἀκολουθία τοῦ σαραντισμοῦ

5. Τά Ἅγια Θεοφάνεια

- α) Ἡ παιδική ζωή τοῦ Χριστοῦ
- β) Ἡ προκοπή καί αὐξηση τοῦ Χριστοῦ στήν ἡλικία καί τήν σοφία
- γ) Θεοφάνεια - Ἐπιφάνεια
- δ) Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής
- ε) Διάφορα εἶδη βαπτισμάτων
- στ) Γιατί βαπτίσθηκε ὁ Χριστός
- ζ) Ἀνάπλαση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους
- η) Ὁ Ἰορδάνης ποταμός καί ἡ νεκρά θάλασσα
- θ) Φανέρωση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ
- ι) Υἱός ἀγαπητός στόν ὅποιο εὐδόκησε ὁ Πατήρ
- ια) Ὁ Υἱός ἀπαύγασμα τοῦ Πατρός
- ιβ) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡσεὶ περιστερᾶς
- ιγ) Ἡ θεοπτία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ

- ιδ) Τό χριστιανικό Βάπτισμα
- ιε) Οί ἐνέργειες τοῦ Βαπτίσματος
- ιστ) Βάπτισμα καί πνευματική ζωή

6. Ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ

- α) Μεσοπεντηκοστή καί Σκηνοπηγία
- β) Ὁ Χριστός στή Ἱεροσόλυμα κατά τήν ἑορτή τῆς Σκηνοπηγίας
- γ) Ὁ Χριστός εἶναι τό ὕδωρ καί ἡ ζῶσα πηγὴ
- δ) Ὁ Χριστός εἶναι τό φῶς τοῦ κόσμου
- ε) Οἱ θεωρίες τῆς σύγχρονης σοφιολογίας
- στ) Ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ κατά τήν Ἁγία Γραφή
- ζ) Οἱ ἅγιοι Πατέρες γιά τήν Σοφία τοῦ Θεοῦ
- η) Ἡ ἐνέργεια τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ
- θ) Ἡ ἀξία τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ
- ι) Σχέσεις μεταξύ διδασκαλίας καί θαυμάτων
- ια) Ἡ θεολογική ἀξία τῶν θαυμάτων
- ιβ) Ἡ σημασία τῶν ὀνομάτων τοῦ Χριστοῦ
- ιγ) Ἡ μεγάλη ἀξία τοῦ ὀνόματος Χριστιανός

7. Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Χριστοῦ

- α) Ὑπάρχουν πολλά γεγονότα μεταμορφώσεως
- β) Τί σημαίνει μεταμόρφωση
- γ) Τό ὄρος Θαβώρ καί οἱ δύο ἥλιοι
- δ) Τό φῶς τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ δόξα τῆς θεότητος
- ε) Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ
- στ) Ὁ Χριστός ἔδειξε τό πρωτότυπο τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου
- ζ) Ἄκτιστο καί κτιστό φῶς
- η) Ἄκτιστο φῶς, ὑπέρφωτος γνόφος
- θ) Ἡ φανέρωση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ

- ι) Ὁ Μωϋσῆς καί ὁ Ἡλίας στό Θαβώρ
- ια) Γιατί ἐμφανίσθηκαν οἱ δύο αὐτοί Προφῆτες
- ιβ) Οἱ τρεῖς Μαθητές στό Θαβώρ
- ιγ) Ὁ Χριστός, κέντρο τῆς Παλαιᾶς καί τῆς Καινῆς Διαθήκης
- ιδ) Τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁμόθεο
- ιε) Διαφορετική μετοχή στήν δόξα τοῦ Θεοῦ
- ιστ) Ἡ Ἐκκλησία καί ὁ σκοπός της
- ιζ) Προσωπική μέθεξις τῆς θεώσεως

8. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου καί ἡ εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στά Ἱεροσόλυμα

- α) Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου τύπος τῆς κοινῆς ἀναστάσεως
- β) Οἱ φίλοι τοῦ Χριστοῦ καί ὁ θάνατος
- γ) Οἱ δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ στό γεγονός τοῦ θανάτου καί τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου
- δ) Γιατί ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου ἐγένετο τέσσερις ἡμέρες μετά τόν θάνατό του
- ε) Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου
- στ) Ὁ νεκρός νοῦς τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ ἀνάστασή του
- ζ) Βηθλεέμ, Βηθανία, Ἱεροσόλυμα
- η) Ἡ εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στά Ἱεροσόλυμα μέ ταπείνωσις
- θ) Ἡ σημασία τοῦ πώλου καί τῆς ὄνου
- ι) Τά λογικά κτήνη τοῦ Χριστοῦ
- ια) Τά ἱμάτια τῶν Ἀποστόλων
- ιβ) Ἡ ἐπευφημία τοῦ λαοῦ μέ τό «ὠσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...»
- ιγ) Ὁ ὕμνος τῶν παιδῶν
- ιδ) Ἡ σημασία τῶν βαίτων
- ιε) Ἀληθινός ἑορτασμός

9. Τά Πάθη και ό Σταυρός του Χριστού

- α) Ίστορικά γεγονότα και μυστήριο
- β) Τό έκούσιο πάθος του Χριστού
- γ) Θεραπεία τής θνητότητας και τής παθητότητας του ανθρώπου
- δ) Τά Πάθη και ό Σταυρός, έκφραση τής αγάπης του Θεού
- ε) Ή λύπη και ή δειλία του Χριστού πρό του Πάθους
- στ) Ή προσευχή στην Γεθσημανή
- ζ) Οί δύο φύσεις του Χριστού κατά τό Πάθος
- η) Ό Χριστός μέ τά είδη των Παθών θεράπευσε τά πάθη του ανθρώπου
- θ) Γολγοθαΐς και σταυροί
- ι) Ό Σταυρός του Χριστού σημείο θριάμβου και δόξης
- ια) Τό μυστήριο τής καταλλαγής
- ιβ) Ό πρώτος λόγος του Χριστού στον Σταυρό, προσευχή στον Πατέρα για τους σταυρωτές
- ιγ) Ό δεύτερος λόγος, ενδιαφέρον για την Μητέρα Του
- ιδ) Ό τρίτος λόγος, διαβεβαίωση στον ληστή για την σωτηρία του
- ιε) Ό τέταρτος λόγος, προσευχή στον Πατέρα για την εγκατάλειψη
- ιστ) Ό πέμπτος λόγος για την δίψα
- ιζ) Ό έκτος λόγος για τον θάνατό Του
- ιη) Ό έβδομος λόγος, όταν παρέδωσε μέ μεγάλη φωνή τό πνεύμα
- ιθ) Χωρισμός τής ψυχής από τό σώμα, αλλά αδιαίρετη ή θεότητα
- κ) Τό σώμα δέν διεφθάρη στον τάφο
- κα) Τό βαθύτερο νόημα τής λογχευθείσης πλευράς
- κβ) Ή αποκαθήλωση και ό ένταφιασμός του Χριστού
- κγ) Ό νυμφίος τής Έκκλησίας

κδ) Ἡ μέθεξι τοῦ μυστηρίου τοῦ Σταυροῦ

10. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ

α) Ἡ εἰκόνα τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἄδη

β) Τί εἶναι ὁ Ἄδης

γ) Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν κάθοδο τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἄδη

δ) Γιατί κατέβηκε ὁ Χριστός στὸν Ἄδη

ε) Πῶς ἀναγνώρισε ὁ Ἄδης τὸν Χριστό καὶ ποιοὶ σώθηκαν

στ) Ἡ ἀξία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου

ζ) Ἡ τριήμερη ἔγερση τοῦ Χριστοῦ

η) Ἡ ἀξία τῆς Κυριακῆς

θ) Ὁ Χριστός ἀνέστησε τὸν ἑαυτό Του ὡς Θεός

ι) Γιατί ὁ Χριστός δὲν ἐμφανίσθηκε σὲ ὅλους μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του

ια) Οἱ ἔνδεκα ἐμφανίσεις τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ

ιβ) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ στὶς Μυροφόρες

ιγ) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ στὴν Παναγία

ιδ) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ στοὺς Μαθητές καὶ ἡ χορήγησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

ιε) Ὁ Ἀναστάς Χριστός καὶ ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς

ιστ) Ἡ φανέρωση τοῦ Χριστοῦ στὴν λίμνη τῆς Τιβεριάδος

ιζ) Πῶς νοεῖται ἡ λήψη τροφῆς ἀπὸ τὸν Ἀναστάντα Χριστό

ιη) Τὸ ἀναστημένο σῶμα τοῦ Χριστοῦ

ιθ) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ὠφέλησε καὶ τοὺς ἀγγέλους

κ) Ἡ ἔννοια τοῦ Πάσχα

κα) Πάσχα νομικό, Πάσχα θείας Χάριτος, Πάσχα μέλλοντος αἰῶνος

κβ) Ἡ μέθεξι τοῦ μυστηρίου τῆς Ἀναστάσεως

11. Ἡ θεία Ἀνάληψη

- α) Ἡ Ἁγία Γραφή γιά τήν Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ
- β) Ἡ Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ στίς σαράντα ἡμέρες
- γ) Ἡ σπουδαιότητα τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ σέ σχέση μέ ἄλλες Δεσποτικές ἑορτές
- δ) Ἡ ἑορτή τῆς ἐνθρονίσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως στόν θρόνο τοῦ Θεοῦ
- ε) Ὁ Χριστός, ὁ μόνος πού ἀνελήφθη στόν Οὐρανό
- στ) Ἀνελήφθη μέ τό σῶμα Του
- ζ) «Ἀνέβη ἐν ἀλαλαγμαῶ»
- η) Ὁ Χριστός ἀναλαμβανόταν εὐλογώντας τούς Μαθητές Του
- θ) Ἡ ἐνατένιση τῶν Μαθητῶν στόν οὐρανό καί ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς ἐκ νέου ἐλεύσεώς Του
- ι) Ὁ ἀγγελικός κόσμος κατά τήν Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ
- ια) «Ἄρατε πύλας...»
- ιβ) Ὁ θαυμασμός τῶν ἀγγέλων
- ιγ) Ὁ Χριστός προσφέρει στόν Πατέρα Του τό ἀπολωλός πρόβατο
- ιδ) Ἡ ὑπόσχεση τοῦ Χριστοῦ στούς Μαθητές γιά τήν δωρεά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
- ιε) Ἡ μέθεξι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ
- ιστ) Προϋποθέσεις μεθέξεως τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ

12. Ἡ Πεντηκοστή

- α) Ἰουδαϊκή καί Χριστιανική Πεντηκοστή
- β) Ἡ Πεντηκοστή, ἑορτή τῆς Ἁγίας Τριάδος
- γ) Κοινό εἶναι τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
- δ) Οἱ δύο Παράκλητοι
- ε) Τό Ἅγιον Πνεῦμα ἀποκαλύπτει τόν ἄσαρκο Λόγο στούς Προφῆτες

- στ) Ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στήν Καινή Διαθήκη
ζ) Ἅγιον Πνεῦμα καί Ἐκκλησία
η) Ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς
θ) Ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς διαία φωνή
ι) Ἡ θεολογική σημασία τῶν πυρίνων γλωσσῶν
ια) Ἡ ἔνδυση τῶν Μαθητῶν ἀπό τό Ἅγιον Πνεῦμα
ιβ) Ἡ νηφάλιος μέθη
ιγ) Διά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γνωρίζουμε τόν Χριστό καί
διά τοῦ Χριστοῦ γνωρίζουμε τόν Πατέρα
ιδ) Οἱ ἐνέργειες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τά χαρίσματα πού
δίνει στά μέλη τῆς Ἐκκλησίας

B'

Χριστολογικά θέματα

1. Ἡ ὑπέροξενος ἐορτή

- α) Τό μυστήριο τῆς κενώσεως
β) Ἡ σύλληψη τοῦ Χριστοῦ στήν γαστέρα τῆς Θεοτόκου
γ) Σωτηρία - Ἀνάπλαση
δ) Τό μυστήριο τῆς Θεοτόκου

2. Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο

- α) Ἡ ἐνανθρώπηση, ἔκφραση τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ
β) Μεταβολή τοῦ φθαρτοῦ καί θνητοῦ σώματος
γ) Ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Χριστό πού εἶναι
τό πρωτότυπο τῆς δημιουργίας του
δ) Τό μυστήριο τῆς ἐνανθρωπήσεως

3. Τό άπροϋπόθετο τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως

- α) Γενική διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας
- β) Ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ ἁγιορείτου γιά τό άπροϋπόθετο
- γ) Ἡ θεία οἰκονομία ὡς τό προηγούμενο θέλημα τοῦ Θεοῦ
- δ) Συμπεράσματα

4. Τό ξύλο τῆς γνώσεως καί τό ξύλο τῆς ζωῆς

- α) Τά δύο ξύλα στόν ἀρχικό Παράδεισο
- β) Ἡ πατερική ἐρμηνεία γιά τά δύο ξύλα
- γ) Ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, τό ξύλο τῆς ζωῆς
- δ) Τό ξύλο τῆς ζωῆς στήν Ἀποκάλυψη
- ε) Ἡ βρώση τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως
- στ) Τό δένδρο τῶν Χριστουγέννων

5. Ὁ Ἄμνος τοῦ Θεοῦ

- α) Ὁ σκοπός τῆς Ἀποκαλύψεως
- β) Τό ὡς ἐσφαγμένο ἔνδοξο Ἄρνιον
- γ) Ἡ δοξολογία τοῦ Ἄρνιου
- δ) Θηρίον καί Ἄρνιον